

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

28 maart 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

VERENIGDE COMMISSIES VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID EN WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van de heer Etienne De Groot tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het nieuwe voorstel met betrekking tot de hervorming van de opleiding kinesitherapie

Interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het nieuwe voorstel met betrekking tot de hervorming van de opleiding kinesitherapie

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de manier waarop het politiek compromis kinesistenopleiding is totstandgekomen

Met redenen omklede motie

**Verenigde Commissies voor
Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
en Welzijn, Gezondheid en Gezin**

Vrijdag 28 maart 1997

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 9.33 uur.*

Interpellatie van de heer Etienne De Groot tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het nieuwe voorstel met betrekking tot de hervorming van de opleiding kinesithérapie

Interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het nieuwe voorstel met betrekking tot de hervorming van de opleiding kinesithérapie

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de manier waarop het politiek compromis kinesistenopleiding is totstandgekomen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heren De Groot en Sannen tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het nieuwe voorstel met betrekking tot de hervorming van de opleiding Kinesithérapie en van de heer Vandenbroeke tot minister Van den Bossche, over de manier waarop het politiek compromis kinesistenopleiding is totstandgekomen.

De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, toen ik het eerste voorstel van minister Van den Bossche inzake de opleiding kinesithérapie las, dacht ik : dit is een misverstand, de minister beseft niet dat het hier in

de eerste plaats gaat om een probleem van gezondheidszorg eerder dan om een zuiver onderwijsprobleem. Na de debatten die volgden op mijn vorige interpellatie hoopte ik nog dat het gezond verstand zou zegevieren. Na het door de Vlaamse regering aanvaarde compromis ben ik niet alleen ontgoocheld, maar vooral verontwaardigd.

Men legt Caesar de woorden : *alea iacta est*, in de mond op het moment dat hij met zijn legioenen de Rubicon overstak om zijn staatsgreep te plegen. Caesar Van den Bossche moet echter niet denken dat met zijn compromis, dat eerder een beschamende koehandel is, de teerling is geworpen. Wat stellen zijn legioenen voor ? Ze hebben één stem meerderheid op een heel parlement, waarvan er dan nog een deel eerder zou deserteren dan de minister volgen, als het geen angsthazen waren, maar in overeenstemming met hun overtuiging zouden handelen.

De verontwaardiging is zo groot dat alle middelen, zowel parlementaire als juridische, in het werk zullen worden gesteld om het wangedrocht, dat nu het leven heeft gezien, te bekampen. Als dit monster, geboren uit een beschamende koehandel, een meerderheid achter zich krijgt, dan stel ik voor dat we in het vervolg beschaamd onze mond houden over een nieuwe politieke cultuur. Die term dient blijkbaar alleen maar om de kiezers zand in de ogen te strooien. Dat alleen de feiten ons denken mogen beïnvloeden, is hier niet aan de orde aangezien de minister in overleg met de regering zo'n beslissing uit zijn hoed heeft getoverd. Het is de mutant van het konijn dat door zware radioactieve straling ernstige genetische beschadiging heeft opgelopen. De minister kiest dus voor drie hogescholen – waarvan één in Gent uiteraard – en de KU Leuven. De Gentse universiteit, ook binnen het kiesarrondissement van de minister gelegen, kreeg een zoethoudertje : ze krijgt de voortgezette opleiding audiologie, logopedie en dieetleer.

De Groot

Ik zal nu aantonen dat het ontwerp van minister Van den Bossche, goedgekeurd door de Vlaamse regering, niet alleen onverenigbaar is met enig deugdelijk onderwijsconcept, maar bovendien in strijd is met de waarden die passen in een pluralistische democratische samenleving en met de grondbeginselen van de rechtstaat, zoals vervat in de Grondwet. Oorspronkelijk kante de minister zich, volgens mij in essentie terecht, tegen een tweesporenbeleid voor de kine-opleiding. Indien hij deze redenering zou hebben doorgetrokken en daarbij zou hebben gesteund op concrete elementen, zoals vervat in de visitatierapporten, kon hij niet anders dan concluderen dat de universitaire opleiding behouden moest blijven.

Tegen beter weten in ontpopte hij zich echter tot een pleitbezorger voor de hogescholen en moesten volgens hem de sinds vele jaren bestaande universitaire beroepsopleidingen verdwijnen. De universitaire opleiding kreeg nochtans vanwege objectieve deskundigen de kwalificatie voldoende tot goed, en zou mits een aantal verbeteringen optimaal zijn. De minister besloot echter het experiment te starten en liet de hogeschoolopleidingen met veel inzet van middelen de studie kinesithérapie met HST-snelheid uitbouwen.

Het eigengereid optreden van de minister, zonder overleg met de regeringspartners, botste binnen de CVP op gemor en weerstand. Om aan een meerderheid te geraken moest hij dus een zoenoffer brengen : de KU Leuven krijgt niet alleen als enige de universitaire opleiding kinesithérapie, maar krijgt bovendien als confessionele instelling het monopolie om in de toekomst alle docenten kinesithérapie voor heel Vlaanderen op te leiden. De kritiek van de Gentse universiteit tracht hij af te zwakken door die mensen een doekje voor het bloeden te verschaffen : het voortgezet onderwijs in de audiologie, logopedie en de dieetleer. Mag ik er u op wijzen dat deze drie disciplines in tegenstelling tot de Moreki, artikel 19 paragraaf 11 van het decreet van 12 juni 1991, niet tot de universitaire studiegebieden behoren ?

Omwille van het krijgen van het groot gelijk voor de hogescholen laat de minister iedere vroegere visie varen en kan men dus in het geheel niet spreken over een onderwijsconcept. Zelfs indien de minister zou uitgaan van de redenering dat er naast de hogeschoolopleiding een universitaire inrichting moet blijven zorgen voor de opleiding van de docenten, dan zou zijn keuze in een pluralistisch Vlaanderen normaliter vallen op de Gentse Rijks-

universiteit. Sommigen zullen nu denken dat zijn keuze voor de KU Leuven er is gekomen onder CVP-druk. Dit is slechts gedeeltelijk waar : het CVP-voorstel voorzag immers drie universitaire en drie hogeschoolopleidingen.

Maar hier ligt het kalf gebonden. De Gentse hogeschool moet kost wat kost het monopolie voor de kine-opleiding in de regio verwerven. Een tweesporenopleiding te Gent was daarom bij voorbaat verworpen. En omdat hij op het eerste zicht ook geen uitleg kon geven voor een uitsluiting van alleen de Gentse universiteit van de kine-opleiding ligt hier het resultaat zoals u het kent.

Het blijft echter gissen naar de redenen voor de nietsontziende halsstarrigheid, tegen beter weten in, waarmee de minister de Gentse hogeschool wil voorttrekken. Misschien zullen de geschiedschrijvers hierover later uitsluitsel kunnen geven.

Wanneer de minister nu zegt dat hij nog steeds van oordeel is dat de kine-opleiding thuishoort aan de hogescholen en dat het uiteindelijke resultaat er slechts is gekomen omdat hij een meerderheid nodig heeft, dan vertelt hij niet alleen nonsens, maar verkracht hij ook de waarheid. De toegeving aan de CVP is immers minimaal : de minister besefte van begin af aan dat hij minstens aan één universiteit de licenties kinesithérapie moest behouden, zo niet konden er geen docenten opgeleid worden voor zijn hogescholen van het HOLT-type.

Gelukkig is onze maatschappij de laatste tijd geëvolueerd in een meer pluralistische en verdraagzame richting. Pluralisme wil echter niet zeggen dat men afstand moet doen van de eigen levensvisie, wel dat men andere overtuigingen als evenwaardig aanvaardt. Het monopolie dat de minister aan de KU Leuven toekent is daarom niet alleen een gevaarlijk precedent, maar ook een belangrijke stap terug.

De argumentatie van de minister dat een unieke universitaire opleiding voor één discipline geen probleem is, omdat er bijvoorbeeld één opleiding diergeneeskunde is te Gent, snijdt geen hout.

Eenzijds wil ik de minister eraan herinneren dat in de Rijksuniversiteit Gent neutraal onderwijs wordt gegeven. Anderzijds wil ik de minister eraan herinneren dat er geen gelovige lammeren of vrijzinnige kalveren bestaan, maar dat patiënten, studenten, docenten en zorgenverstrekkers wel een religieuze of filosofische overtuiging hebben. Het is trouwens juist in de gezondheidszorg dat de levens-

De Groot

beschouwing zowel van de patiënt als van de zorgenverstrekker essentieel zijn.

Het is dan ook te betreuren dat de minister dit niet wil inzien en de waarden die hij vroeger zelf krachtig verdedigde, nu verlaten heeft. Trouwens, ook het argument van de minister dat Leuven een monopolie krijgt omdat ze de grootste is, moet worden verworpen. Indien men deze redenering doortrekt, dan zal men in het kader van de beperking van het aantal studenten in de geneeskunde ook hier de KU Leuven het monopolie moeten geven en alle andere faculteiten geneeskunde in Vlaanderen sluiten.

Vanuit Gentse universitaire kringen werd maandag geopperd dat, indien de KU Leuven het monopolie krijgt, men erop moet toezien dat er geen confessionele vakken in het curriculum worden opgenomen. Zo zet men natuurlijk de wereld op zijn kop. Men kan de universiteit onmogelijk in die mate gaan betuttelen dat zij geen christelijk-ethische inspiratie zou mogen meegeven bij een opleiding in de gezondheidszorg. Bovendien wordt een dergelijke opleiding zelfs bij afwezigheid van zuiver confessionele vakken doorweven door een christelijke zingeving.

Het lijkt mij zelfs wenselijk dat een universiteit in deze tijden van normvervaging christelijke ofwel algemeen humanistische ethische waarden bijbrengt aan haar studenten. Zoals mag blijken uit de volgende nota, uitgaande van onder meer vice-rector Etienne Vermeersch, trouwens een partijgenoot van de minister, zijn er in Gent ook nog mensen te vinden die hun mening durven verkondigen. Ik kan me volledig scharen achter het standpunt dat hier wordt aangehaald.

De titel van de nota luidt : irrationeel kinesithérapie-onderwijs. Ik citeer uit die nota : het compromisvoorstel voor de opleiding kinesithérapie dat thans werd voorgelegd in relatie tot de numerus clausus roept een aantal vragen op van zowel levensbeschouwelijke als praktische natuur.

Zo kan men zich vragen stellen met betrekking tot het gelijkheidsbeginsel in de toewijzing van het kinesithérapie-onderwijs aan drie hogescholen en één universiteit. Wanneer men slaagt in de toegangsproof en dan nog bij de beste van alle geslaagden behoort, kan men kiezen voor een universitaire opleiding. Men is dan wel verplicht deze optie te concretiseren aan de Katholieke Universiteit Leuven, een universitaire opleiding waarvoor

wij overigens alle respect hebben. Men wordt echter op dat ogenblik vanuit wereldbeschouwelijk standpunt het recht ontzegt om binnen een pluralistische universiteit een vrije keuze te maken. Daarenboven zal voor de overige geslaagden geen toekomst meer weggelegd zijn binnen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, aangezien een universitair diploma vereist is om te doctoreren. Een dergelijke aantasting van het basisbeginsel van vrije keuze is, zo dachten wij, niet meer van deze tijd. De aan de KU Leuven gevormde doctorres zullen in de toekomst het gehele kinesithérapie-onderwijs gaan monopoliseren. Zij werden immers in een christelijke inspiratie en waardebeleving gevormd, zoals blijkt uit het zelfstudierapport van de visitatie kinesithérapie 1996. Een dergelijk monopolie strookt niet met een open en pluralistische maatschappij.

Op praktisch vlak is ook het lot van de huidige universiteitsstudenten in Brussel en Gent onduidelijk. Kan een student in de huidige eerste kandidatuur nog met een zekere veiligheidsmarge de eindmeet halen voor 2001, het jaar voor de definitieve beperkingen van de erkenning ? Zal men de eventuele ongelukkigen bij wie de opleiding om diverse redenen minder goed wil vlotten, verplichten hun opleiding te voleindigen aan de enig resterende universiteit ? Zal het uitbloedende universiteitsonderwijs in Brussel en Gent niet onderhevig zijn aan kwaliteitsverlies wanneer assistenten en aangestelde docenten het zekere voor het onzekere nemen en de respectievelijke zinkende schepen verlaten ? Over al deze en andere praktische vragen werd tot op heden blijkbaar niet nagedacht. Zijn de huidige universiteitsstudenten kinesithérapie van Brussel en Gent en hun respectievelijke ouders de kop van jut ?

Tot slot roept ook de interne Vlaamse contingentering zoals door minister Van den Bossche werd medegedeeld aan de rectoren, met name één universiteitsstudent op twee hogeschoolstudenten, bedenkingen op. Zo zouden het beste derde van de geslaagden voor de toegangsproof het voorrecht krijgen om zich in te schrijven aan de enige universitaire opleiding. De overige geslaagden kunnen dan in dalende volgorde naar voorkeur de drie hogescholen gaan bevolken. Is er dan toch een kwaliteitsverschil ? De laatste, maar nog zeer verdienstelijk geslaagde student uit bijvoorbeeld De Panne kan in dat geval verplicht worden om zijn opleiding te volgen in bijvoorbeeld Hasselt. Van fietsafstanden is hierbij uiteraard geen sprake meer en een dergelijke afstand maakt sporen quasi onmogelijk. Een plaatselijke huisvesting wordt dan noodzakelijk. Voor ouders die niet of net niet in

De Groot

aanmerking komen voor een studiebeurs is dit een enorme knauw in het gezinsbudget.

Daarbuiten hebben we uiteraard ook vragen bij de mogelijke verschillen in de respectievelijke curricula, de toegang tot voortgezet onderwijs en de gelijkheid van de toegangsproof voor twee verschillende onderwijsniveaus.

Deze bedenkingen vormen slechts een greep uit de argumenten die tegenover een dergelijk compromisvoorstel kunnen worden geformuleerd. Mijnheer de minister, blijkbaar hebt u wel al het inzicht verworven dat de universiteitsopleiding een zekere meerwaarde in zich draagt. Enkel de definitieve stap ontbreekt nog. Zowel geografisch als ideologisch vormen de drie bestaande universiteitsopleidingen de enige logische en rationele oplossing. Allicht bent u vergeten hoe sterk u was gekant tegen een tweesporenopvatting. Bovendien blijken de beroepsverenigingen onvoorwaardelijk voor een eensporig universitaire opleiding te kiezen, vanuit hun bezorgdheid voor de patiënt en vanuit de logica achter de beperking van de plethora.

Mijnheer de minister, dit document is onder meer ondertekend door professor Vanderstraeten, voorzitter van de opleiding Moreki in Gent, en professor Vermeersch, vice-rector van de universiteit van Gent.

Dat u het spel niet eerlijk speelt, blijkt uit het feit dat u niet wacht op een advies van de Hoge Raad voor Kinesithérapie, zoals nochtans wettelijk is bepaald. Het blijkt ook uit het feit dat u het rapport over de optimalisatie van het opleidingsaanbod in Vlaanderen, dat in uw opdracht door oud-rector Dillemans werd opgesteld, angstvallig verborgen houdt. Ik ben dus zwaar ontgoocheld door uw houding, mijnheer de minister.

Toch heb ik in dit dossier ook een verheugende vaststelling mogen doen. Verschillende CVP'ers die ik heb gecontacteerd, gaven blijk van een pluralistische ingesteldheid en waren bereid om de VUB te verdedigen, om zo een filosofisch evenwicht te respecteren. Waarschijnlijk waait er dan toch een frisse wind door de CVP-rangen. Aangezien ik het wederzijds respect voor de gewetensovertuiging van essentieel belang vind, stemt dit mij hoopvol voor bijvoorbeeld de regeling van de moeilijke en delicate bio-ethische problemen die op een oplossing wachten. Ook de reactie van de KU Leuven, die nochtans een monopolie krijgt toegespeeld,

verdient alle achting en is hoopgevend voor een nieuwe Vlaamse samenleving.

Ik nam uiteraard ook contact op met verschillende SP'ers, die zich achter de brede rug van de minister verstoppen. Dat doen ze ofwel bij gebrek aan durf, ofwel omdat ze hun socialistische beginselen zijn vergeten. De verdediging van het vrije denken is voor hen klaarblijkelijk alleen nog maar van belang als het op het ronselen van stemmen aankomt.

Op juridisch vlak kan men er niet omheen dat de grondrechten van de burgers, zoals vervat in de Grondwet, door de voorgestelde regeling worden geschonden. Zo is het voorstel in strijd met het gelijkheidsbeginsel, vervat in artikel 10 van de Grondwet. Artikel 11 van de Grondwet waarborgt de rechten van de filosofische minderheden. Artikel 24, paragraaf 1, tweede lid, waarborgt de keuzevrijheid inzake onderwijs. Artikel 24, paragraaf 4 luidt als volgt : alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.

Dit voorstel heeft betrekking op een opleiding in de medische sector, waar de religieus- of filosofisch-ethische benadering van het grootste belang is. Alle bepalingen die ik heb opgesomd, worden door dit voorstel met voeten getreden. De universitaire opleiding zal immers alleen nog aan een confessionele instelling blijven bestaan. Alle docenten die in de verschillende bevoegde hogescholen de kinesithérapie zullen doceren, zullen daar zijn afgestudeerd.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik meen hiermee aangetoond te hebben dat het voorstel Van den Bossche, zoals goedgekeurd door de Vlaamse regering, een onding is, de naam voorstel niet eens waardig. Het is een monster, een draak, een voorbeeld van machiavellistische manipulatie en van een nooit geziene politieke koehandel.

Het blijft een open vraag waarom de minister en de regering blijk geven van een ongebreidelde en nietsontziende drift om de kineopleiding aan de hogescholen toe te vertrouwen op een wijze die alle precaire samenlevingsvormen – en het delicate evenwicht tussen gelovigen en vrijzinnigen – verkracht, en daarbij de grondwettelijk gewaarborgde grondrechten met voeten treedt.

De Groot

Mijnheer de minister, ik heb voor u de volgende concrete vragen. Wat is de achterliggende filosofie die u tot dit voorstel heeft gebracht ? Hoe is dit voorstel te rijmen met het basisbeginsel van vrije keuze ? Is het aanvaardbaar dat in de toekomst het kinesitherapieonderwijs zal worden gemonopoliseerd door docenten die uitsluitend aan de KU Leuven werden gevormd ? Bent u van oordeel dat er dan toch een kwaliteitsverschil is tussen de universitaire opleiding en de opleiding aan de hogescholen, aangezien u alleen de eerst gerangschikten van de toelatingsproef wilt toelaten aan de universiteiten ? Zullen de studenten die momenteel hun opleiding volgen te Gent en Brussel, deze kunnen voltooien aan deze universiteiten, zelfs indien ze een jaar moeten overdoen ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil hier geen debat voeren over het levensbeschouwelijke aspect dat aan deze beslissing zou zijn verbonden. Ik ben trouwens erg verrast over alle reacties in dit verband. Ik vind het onbegrijpelijk dat dit duiveltje zo vlug opnieuw wordt bovengehaald. Het debat over het levensbeschouwelijke is mijns inziens volledig irrelevant. De relatie tussen studie-keuze en levensbeschouwelijke overtuiging is trouwens in onze samenleving steeds minder belangrijk geworden. Hiervoor verwijs ik naar studies over de studie- en schoolkeuze in het secundair onderwijs, waaruit duidelijk blijkt dat het levensbeschouwelijke aspect een marginale factor vormt. Ook het aantal studenten uit de katholieke secundaire scholen dat aan de VUB of de RUG studeert, bevestigt deze irrelevantie. Wie dit element hier aanbrengt, vertroebelt het debat.

Ik ga er natuurlijk wel mee akkoord dat dit besluit van de regering een waar gedrocht is.

Mijnheer de minister, u bent iemand die zich laatdunkend uitlaat over voorstellen en tussenkomsten die volgens u niet logisch, intellectueel eerlijk of consequent zijn. Deze laatdunkende houding verlaat zich dikwijls in een scherpe aanval op de persoon zelf. Ik zal dit niet doen : ik heb teveel respect voor uw dossierkennis en uw intelligentie. Toch kan ik geen enkele waardering opbrengen voor uw voorstel.

Ongeveer een jaar geleden hebt u, naar aanleiding van een actuele vraag van mij, een prachtige rede-nering opgezet over de toekomstige plaats van de

kinesitherapieopleiding. Het arrest van het Arbitragehof heeft voor versnelling gezorgd, zodat u nu op zeer korte termijn een voorstel moest uitwerken. Er waren twee opties mogelijk om te komen tot een logisch voorstel dat beantwoordt aan de federale wet over de beroepsuitoefening van de kinesist.

Een eerste optie was om zich te baseren op de missies van de universiteiten en de hogescholen zoals vastgelegd bij decreet. Dan was het logisch dat de vierjarige opleiding aan de hogescholen zou worden uitgebouwd. Dit was trouwens uw eerste optie. De universiteiten konden geheel in overeenstemming met hun missie een tweede en een derde cyclus aanbieden, dit omwille van de wetenschappelijke verdieping en het aanbod voor het onderwijs. Dit leek me een logische en consequente keuze met een toekomstvisie, die de spanning tussen universiteiten en hogescholen zou opheffen, de vocational drift van de universiteiten een halt zou toeroepen en de interpretatie van de beide decreten eindelijk duidelijk zou maken.

Ik geef toe dat dit voorstel risico's inhield. Als er niet gelijktijdig maatregelen zouden worden genomen in verband met de rationalisering binnen de hogescholen, zou er een overaanbod blijven bestaan. Een ander zwak punt was dat er op korte tijd een totaal nieuwe opleiding zou moeten worden uitgebouwd, maar dat probleem rijst net zo goed bij dit voorstel.

Een ander logisch voorstel was om te vertrekken van de huidige situatie : er bestaat een vierjarige opleiding in Vlaanderen, verspreid over drie universiteiten. Mits enige bijsturing zou dit moeten volstaan voor de vereiste kwaliteit van de kinesitherapieopleiding en zou dit moeten beantwoorden aan de federale wetgeving. Rekening houdend met de contingentering, zou het aanbod van drie universiteiten moeten voldoen.

Een probleem bij dit voorstel was dat men geen rekening hield met de decretale missies. Dit voorstel kon ook de spanning tussen de hogescholen en de universiteiten niet opheffen en de noodzakelijke samenwerking niet tot stand brengen, dit niet alleen op het terrein van de kinesitherapie, maar ook op het gebied van het HOLT-onderwijs en een coherente uitbouw van wetenschappelijk werk. Dit vraagt immers vertrouwen en samenwerking, en deze factoren kunnen door een dergelijk voorstel op de helling worden gezet. De vocational drift van de universiteiten zou blijven bestaan en een voortdurend element van spanning blijven.

Sannen

Het brouwsel dat nu door de regering naar voor wordt geschoven, is onlogisch, onduidelijk en hypothetisch het Vlaams hoger onderwijsbeleid. Het is een prachtig staaltje van een Belgisch compromis. Nochtans waren zowel hogescholen als universiteiten het tijdens de hoorzitting in het Vlaams Parlement over één ding eens : het voorstel over de kinesitherapieopleiding moest eenduidig zijn. Het huidige voorstel zorgt echter alleen voor bijkomende verwarring.

Mijnheer de minister, ik kan dit misbaksel niet plaatsen. Het is duidelijk dat uw coalitiepartner, de CVP, niet in staat is om een coherente onderwijsvisie uit te tekenen. Zij moet immers al haar energie in conflictbeheersing stoppen, daar zij de vertaler van verschillende tegengestelde belangen moet zijn. Tegengestelde belangen verzoenen kan echter niet altijd, is soms zelfs niet wenselijk en leidt ook vaak tot steriliteit. Enkel met een duidelijke optie en visie kan men particuliere deelbelangen overstijgen. Mijnheer de minister, vaak weet u de nefaste inspiratieloze compromissen, die dikwijls zonder samenhang zijn, te overstijgen – nu echter niet. U lijkt me vermoeid. Of hoe moeten we dit geklungel rond de totstandkoming van dit besluit anders interpreteren ?

Er een andere opvatting, visie of benadering op nahouden en die consequent verdedigen lijkt me de normale situatie in een democratisch debat. Dit besluit maakt echter elk debat onmogelijk, omdat het niet gaat over een visie noch over een overtuiging maar enkel over platvloerse, kortzichtige belangenpolitiek.

Dit nieuwe voorstel draagt ook heel wat risico's in zich. Niet alleen het wantrouwen tussen universiteiten en hogescholen, maar ook dat tussen de universiteiten onderling blijft bestaan. In dit verband denk ik dan bijvoorbeeld aan de KU Leuven en de VUB. Het zal zeker ook niet bijdragen tot de zo gewenste en noodzakelijke rust en bereidheid tot samenwerking. Dit voorstel lijkt me eveneens nog heel wat risico's in te houden voor de drie hogescholen die de opleiding nu mogen aanbieden.

De aantrekkingskracht van de universiteit zal sterk blijven, zeker in het licht van een numerus clausus, waarbij een bepaald aantal van de besten de opleiding nog zullen mogen aanvatten. Naar ik meen klopt de informatie van de heer De Groot als zou slechts een aantal van de besten naar de universiteit mogen gaan niet. Wanneer echter slechts de besten aan een opleiding kinesitherapie mogen

beginnen, dan zullen dat vooral de intellectueel sterke studenten zijn. Men kan zich derhalve de vraag stellen of die wel voor een opleiding in de hogeschool zullen blijven kiezen in plaats van rechtstreeks naar de universiteit te gaan. Tenslotte biedt dit laatste meer perspectieven.

Veel zal natuurlijk afhangen van de maatschappelijke waardering die aan beide diploma's wordt gegeven. Theoretisch zijn deze diploma's evenwaardig, maar het is echter precies de maatschappelijke waardering die heel sterk bepalend is wanneer de studenten hun keuze maken.

Verder stel ik me de vraag of studenten van het HOBU rechtstreeks kunnen doorstoten naar het derde cyclusonderwijs in de universiteiten. Theoretisch is dit eveneens het geval, maar uit de hoorzittingen is gebleken dat HOBU-studenten uit Nederland wél een masterdiploma kunnen behalen aan de universiteit, terwijl Vlaamse hogeschoolstudenten die de opleiding kinesitherapie volgen deze kans niet krijgen. Men verschuilt zich immers achter een vierjarige opleiding. Laten we echter eerlijk zijn : het eerste jaar van die opleiding is een propedeuse, die eerder een overgangsjaar tussen het secundair en het hoger onderwijs betekent, opdat men vanaf 17 jaar reeds naar het hoger onderwijs zou kunnen gaan wanneer men de sterke richting doorvoert. Dat was de argumentatie van de universiteiten.

In elk geval zal, naast de waardering en het overgewicht aan intellectueel sterke studenten, het gevoerde beleid van de universiteiten betreffende de derde cyclus ten opzichte van hogeschoolstudenten mee bepalend zijn. Misschien kopen deze hogescholen wel een kat in een zak. Waarschijnlijk zal het feit dat nog maar een beperkt aantal studenten deze opleiding mag aanvatten met zich brengen dat sommige hogescholen het ontzettend moeilijk zullen krijgen om te overleven qua kinesitherapie.

Mijnheer de minister, dit voorstel lijkt me dus duidelijk een gemiste kans, zeker voor de opleiding kinesitherapie. De voorstellen in verband met logopedie, audiologie en diëtleer lijken me meer consequent. Een gelijkaardige oplossing voor de kine-opleiding zou me logischer hebben geleken.

Daarnaast wil ik u nog wijzen op een andere nood. Was het niet beter geweest om, in plaats van de universiteit toe te laten de kine-opleiding vanaf de kandidaturen te verstrekken, werk te maken van een ruimere licentiaatsopleiding revalidatiewetenschappen aan deze universiteit ? Men zou dan een

Sannen

wetenschappelijke opleiding bieden, die tevens gericht is op het onderwijs. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan de ergotherapeuten, die nu in de kou blijven staan. Vooral voor diegenen die in de onderwijswereld of in één of andere mogelijke kaderfunctie terecht komen is een dergelijke licentie interessant. Om te kunnen voldoen aan de noodzakelijke voorwaarden moeten ze nu uitwegen zoeken via een licentie als ziekenhuiswetenschappen. Dit lijkt me niet de meest aangepaste vorm, en daarom wens ik u de volgende vragen te stellen.

Worden door dit besluit de decretale opdrachten van de hogescholen en de universiteiten niet op de helling gezet? Dreigt de vocational drift van de universiteiten hierdoor niet te worden bestendig, en wordt op die manier de concurrentie tussen universiteiten en hogescholen niet bestendig? De opleidingen leiden misschien wel tot hetzelfde diploma, maar zijn het resultaat van een andere invulling van curricula. Zal dit geen aanleiding geven tot een verschillende waardering, waardoor er een nieuwe concurrentie tussen hogescholen en universiteiten ontstaat? Zullen de afgestudeerde studenten van de hogescholen rechtstreeks toegang krijgen tot de derde cyclus aan de universiteit? Op welke wijze zal de minister de sociale gevolgen voor het huidig personeel opvangen? Zal deze regeling uiteindelijk geen aanleiding geven tot het totaal verdwijnen van de hogescholen, zeker in het perspectief van een strikte numerus clausus?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, uiteraard sluit ik me aan bij de twee vorige sprekers. Die hadden het vooral over het nieuwe voorstel en hebben daaraan een aantal namen gegeven die ik hier even samenvat. Ze gaan van afschuwelijk naar afschuwelijkst. Ik hoorde zeggen dat hier een brouwsel voorligt, wat ik kan onderschrijven. Ik hoorde het voorstel typeren als een misbaksel. Ook daar ga ik volmondig mee akkoord. Iemand noemde het een draak van een voorstel. Ook daar kan ik me bij aansluiten. Mijnheer de minister, het gaat van kwaad tot erger : een brouwsel, een misbaksel, een draak. Het voorstel wordt zelfs als een monster getypeerd. Maar zelfs die typering vind ik terecht.

Zoals u kunt afleiden uit de omschrijving in de uitnodiging, wou ik het bij mijn beoordeling echter niet zozeer hebben over het nieuwe voorstel op

zich, maar wel over de manier waarop wij werken en functioneren ; de manier waarop aan besluitvorming wordt gedaan. Ik besef dat dit een zeer moeilijke oefening is, omdat die een verregaande vorm van subjectiviteit inhoudt. In die analyse kan men uiteindelijk tot het al dan niet aanwezig zijn van een visie concluderen. Heeft de minister een visie?

Een dergelijke beoordeling is bijzonder moeilijk. Ik was daarom op zoek naar een objectief evaluatiecriterium van de manier waarop we hier in feite onder leiding van de minister te werk gaan. Ik denk dit objectief criterium – voor mij een absolute noodzaak om te kunnen toetsen en zinnig te kunnen evalueren – na lang nadenken gevonden te hebben. Ik leg het u dan ook graag voor.

Gisteravond heb ik namelijk nog eens zeer aandachtig de openingstoespraak nagelezen van de heer De Batselier, voorzitter van het Vlaams Parlement en bovendien partijgenoot van minister Van den Bossche en – zoals we allemaal weten – zijn goede vriend. Deze toespraak is een absoluut onverdachte bron en levert dus een zeer objectief criterium. Ik ga hier uiteraard – in de beperkte tijd die mij is toegemeten – de openingstoespraak van de voorzitter niet volledig hernemen en voorlezen. Ik zal mij beperken tot een samenvatting, met aandacht voor drie belangrijke criteria.

Ik was toen als kersvers parlements lid zo fier als een gieter dat ik zo iets mocht aanhoren. Uit deze rede klonk een ambitie, maar die behoort blijkbaar al tot het verleden. Ik hoor voorzitter De Batselier op 13 juni 1995 nog zeggen dat, ik citeer, we binnen dit Vlaams Parlement aan een nieuwe politieke cultuur zullen doen, einde citaat. Deze uitdrukking viel toen nog in tempore non suspecto. Dit is mijn eerste criterium. Hij bedoelde dus geen kleinzieligheden, geen arrangementen. Neen, hij bedoelde : we tekenen op zijn Vlaams een goed en degelijk beleid uit voor heel Vlaanderen. Dit leek mij zeer ambitieus en beloftevol.

Het tweede element in de openingstoespraak was een variant op zijn schitterende uitgangspunt, namelijk, ik citeer nogmaals, dat wij hier aan politiek zullen doen en een beleid zullen ontwikkelen dat de belangengroepen zal overstijgen en voor heel Vlaanderen geldt, einde citaat.

Het derde element ten slotte was de manier waarop de twee eerste punten tot ontwikkeling moesten worden gebracht. Die moest democratisch zijn en de allergrootste openheid garanderen. In maart 1996 heeft voorzitter De Batselier die intentie hernieuwd naar aanleiding van de opening van dit

Vandenbroeke

huis. Hij wees toen op de grote symboolwaarde van dit glazen huis, op de openheid, op de verschillende democratische gegevens, weg van alle coulissen, sofa's, canapés en arrondissementen. Excuseer : arrangementen. (*Gelach*)

Deze lapsus bewijst dat ik met recht en reden emotioneel functioneer, en dat hoort hier volgens mij ook zo. De manier waarop hier aan politiek wordt gedaan, is niet schoon meer. Bovendien riep de voorzitter over alle openheid heen ook de oppositie op om constructief mee te werken. Tot hier toe is dat bij mijn weten altijd gebeurd. Maar men kan zich afvragen welke zin die medewerking heeft. Ze dient immers tot niets. Er wordt gearrangeerd dat het de spuigaten uitloopt.

Als ik dus deze drie criteria als uitgangspunt neem en ze toets aan wat nu voorligt, dan stel ik ten eerste vast dat bij de intenties van de minister waarschijnlijk aan de basis wel een visie schuilgaat. Hij heeft de intentie een beleid uit te tekenen ; tot op dat punt kon ik hem volgen. Maar enkele weken geleden kwam in de plenaire vergadering het scharniermoment aan de oppervlakte. Ik heb het over het voorstel van de minister om de opleiding te trancheren en ze dan maar in de hogescholen te geven.

Wie goed luisterde, kon toen al aanvoelen dat er arrangementen op komst waren. In die plenaire vergadering verklaarde de minister immers dat er misschien een variant kon inzitten en dat men eventueel na drie jaar HOBU toch nog naar de universiteit zou mogen. Ik voelde het al aankomen. Want wat is er toen gebeurd ? Nu ga ik ten gronde in op de manier waarop hier aan beleid wordt gedaan. Hier wordt gearrangeerd. Arrangeren kan misschien in sommige gevallen een positieve bijklank hebben. Bepaalde belangengroepen willen iets op tafel krijgen en gaan daartoe lobbyen. Op zich is dat misschien positief. Maar arrangementen kunnen ook een bijzonder negatieve bijklank hebben : dat er geneutraliseerd moet worden, dat bepaalde krachten ingekocht of monddood gemaakt moeten worden.

Wat gebeurt er in de diepte ? Dit absolute minimum van meerderheid – 63 stemmen tegen 61 – heeft niet eens een stem op overschot. Dit absolute minimum betekent dat er geen enkele wanklank mag worden gehoord. We weten nochtans zeer goed dat die wanklanken er waren. We weten zeer goed dat er bij de meerderheidspartijen spanningen

gen waren. Die spanningen moesten worden geneutraliseerd, wat uitdraaide op arrangeren.

Dit houdt in dat niet de minister het voor het zeggen heeft. Een grote persoonlijkheid als minister Van den Bossche gaat eronder door, want de echte minister is de gedoodverfde minister uit de kiesstrijd, de heer Martens. Hij is de schaduwminister die het laatste woord heeft. Omwille van dit minimum kan die schaduwminister zijn zin doordrukken. Hij kan trancheren. De minister moet volgen, de schaduwminister heeft het voor het zeggen.

Daar zou ik een besluit uit willen trekken wat betreft de CVP. Als de CVP het goed meent met het onderwijs in Vlaanderen mogen zij nooit meer een minister vragen. Collega's van de CVP, u bent veel beter gediend met een schaduwminister ! Als men er tegelijkertijd voor zorgt dat het Vlaams Parlement een absoluut minimum heeft, dan kan men neutraliseren en trancheren. Dit gebeurt in dit parlement. Op deze manier wordt er aan besluitvorming gedaan.

Ik zou nog verder willen gaan in mijn evaluatie van de manier waarop er hier aan politiek gedaan wordt. De schaduwminister van onderwijs is de sleutelrol in het dossier onderwijs. Welke oprispingen krijgt men dan ? Dat de minister van Onderwijs, die een grote persoonlijkheid is, daar moeilijkheden mee heeft. Hij gaat omgekeerd, op zijn beurt, schaduwminister spelen in het departement Cultuur. Dit verklaart zijn uitlatingen vorige week dat het Letterenfonds op niets lijkt, want een en ander valt onder de bevoegdheid van minister Martens.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb dat gezegd als voorzitter van de Nederlandse Taalunie.

De heer Chris Vandenbroeke : Een voorzitter moet voorzitten ! Dit heeft verregaande gevolgen. Men krijgt ministers die elkaar neutraliseren. Men krijgt een slechte onderwijsminister en een slechte cultuurminister. Dit zijn echter de twee basisbevoegdheden binnen ons eigen beleid.

Ik wil nog op een andere dimensie wijzen. Door eindeloos te arrangeren en te onderhandelen en aan zetelpolitiek te doen, ontstaan deze uitwassen. Hogescholen en hun afgevaardigden en universiteiten en hun afgevaardigden kunnen goed of minder goed onderhandelen. Zij kunnen in die onderhandelingsrondes – en petit comité – op een allerminst democratische wijze, meer of minder bitsig zijn. Ze zullen vlotter of minder vlot inspelen op de arrangementen die men brengt.

Vandenbroeke

Dit houdt in dat men een wansmakelijke situatie krijgt. Wie zoet is krijgt lekkers. Dat is het geval met de KU Leuven. De universiteit Gent is ook een beetje braaf geweest, want ze krijgt ook een beetje. Eén zaak is duidelijk : de VUB is te bitsig of te inhalig geweest. Zij heeft niet goed onderhandeld, zij is stout geweest. Als de redenering doorgetrokken wordt – wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is de roe -, dan krijgt de VUB tot nader order niets.

Ik zou graag deze voorspelling doen. Tussen het moment van deze interpellaties, vandaag op 28 maart, en de stemming in plenaire vergadering, zullen nog enkele dagen en weken voorbijgaan. Let eens goed op wat er voor de VUB nog uit de bus zal komen, welk cadeau zij nog zal krijgen. Er wordt hier immers met eindeloze arrangementen aan politiek gedaan, men verdeelt het landschap.

Ik geef u nu een historisch luik, om te ridiculiseren hoe simpel het hier verloopt. Ik ga het woord brouwsel of gedrocht niet meer herhalen. Ik stel vast dat drie hogescholen ideologisch worden opgesplitst. Ik wil het niet eens hebben over ideologieën of levensbeschouwingen.

Het oude graafschap Vlaanderen, of wat er nog van over blijft, krijgt een katholieke hogeschool in Gent. Het oude hertogdom Brabant krijgt een autonome hogeschool.

Minister Luc Van den Bossche : Hoort Henegouwen daar ook bij ?

De heer Chris Vandenbroeke : Uw onderbreking toont aan dat u hier heel gevoelig voor bent. We hebben dus in verschillende opzichten gelijk.

Minister Luc Van den Bossche : Ik dacht enkel aan Henegouwen en het graafschap Vlaanderen.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, als u het me toelaat, geef ik hier even een beetje geschiedenis. Ik heb de indruk dat de minister de juiste omschrijving van het graafschap Vlaanderen niet goed kent. Henegouwen hoort daar niet bij, mijnheer de minister.

Wat overblijft van het oude hertogdom Brabant krijgt een autonome hogeschool. Zoals in het verleden – ik verontschuldigd me tegenover de Limburgers, maar l'histoire se répète – doen we ook iets voor Limburg. Het Land van Loon en het deeltje Gullik, ook al in de Middeleeuwen een provinciaal hoekje, geven we een provinciale hogeschool. Daar

bovenop komt nog eens een combinatie met de Katholieke Universiteit Leuven.

Mijnheer de voorzitter, dit zit me heel hoog : deze manier van werken staat me niet aan. Ook in de toekomst zal het niet anders zijn. Dit is geen politiek, dit zijn arrangementen met neutraliserende factoren.

Mijnheer de minister, ik heb vijf concrete vragen. Ten eerste, werd er in de evaluatie ook maar één element van kwaliteitszorg opgenomen, of gaat het om een mateloos streven naar evenwicht ? Ten tweede, is het zo dat de kinesitherapieopleiding aan de KU Leuven door de visitatiecommissie voor de universiteiten als uitzonderlijk goed werd omschreven ? Dat zou immers een objectief gegeven zijn, en dan onderschrijf ik uw gedachtegang. Als dat echter niet zo is, is er geen enkele reden om de KU Leuven eruit te plukken.

Ten derde hebben we in de commissie de voorbije weken en maanden lang kunnen discussiëren over onder meer de basis van het decreet basisonderwijs. We hebben het toen heel vaak gehad over pluralisme en over de Raad voor Pluralistisch Onderwijs. Mijnheer de minister, u zei toen dat dit kon worden geschrapt, omdat het onderwijs duidelijk in die richting evolueert. Is er nu voor de kinesitherapie sprake van pluralisme : één katholieke hogeschool, één autonome hogeschool en één provinciale hogeschool ? Is dit de omschrijving van pluralisme ?

Mijn vierde vraag is heel persoonlijk en een herhaling van wat ik net heb gezegd. Is het doenbaar en leefbaar om te functioneren met schaduwministers die het voor het zeggen hebben ? De vijfde vraag sluit aan bij wat tegenwoordig plaatsvindt in dit parlement : het uittekenen van een nieuwe politieke cultuur. Ik heb de indruk dat het voor verschillende fracties een sleutelement is van de nieuwe politieke cultuur dat een ministerambt maar twee legislaturen mag duren. Als het langer duurt, krijgen ministers immers – ik gebruik de woorden van de heer De Groot – caesariaanse, zo niet machiavellistische neigingen. Is dit een goed idee, mijnheer de minister ? Na twee mandaten of twee legislaturen wordt men – zoals de heer Sannen zegt – vermoeid. Ik voeg eraan toe dat men dan autoritair gaat optreden, het parlement gaat minachten en decreten gaat aankondigen op een SP-partijraad ergens in Gingelom. Op deze manier worden heel ondemocratische wegen bewandeld.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ondanks de superlatieven die bij de beoordeling van dit ontwerp aan bod zijn gekomen, zou ik u willen uitnodigen om even onze gedachtegang te volgen. Onze redenering hebben wij reeds ontwikkeld van bij de aanvang, van bij de eerste interpellatie over dit onderwerp.

Van in het begin heeft onze fractie gezegd dat het uitgangspunt bij de afhandeling van dit dossier de kwaliteit van de gezondheidszorg moest zijn. Die kwaliteit moet primeren en daarvoor is een goede opleiding zeer belangrijk. De opleiding moet zowel aan de praktijk als aan de theorie aandacht schenken, en ook garanderen dat men later voldoende beroepservaring kan opdoen. Een tweede punt dat we steeds hebben benadrukt, is de optie dat die gezondheidszorgen in de toekomst betaalbaar moeten blijven. Dat heeft dan vooral te maken met het aanbod op de markt van de gezondheidssector. Een derde punt is dat studenten die beginnen aan een kinesitherapie-opleiding, het beroep ook moeten kunnen uitoefenen. Daarvoor moeten ze over een voldoende aantal patiënten kunnen beschikken. Een vierde belangrijk punt schrijft voor dat de kennis die zowel aan de hogescholen als aan de universiteiten is opgebouwd, niet mag verloren gaan.

Laten we even de gegevens bekijken die tijdens de hoorzittingen aan bod kwamen. In België zijn er ongeveer 26.000 kinesitherapeuten met een diploma, waarvan er ongeveer 16.000 het beroep uitoefenen. Er is één kinesitherapeut per 619 inwoners. Daarmee bevinden we ons sterk boven het Europees gemiddelde. Dit jaar zullen bovendien 1.500 kinesitherapeuten afstuderen : ongeveer 80 percent van hen zijn gegradueerden, 20 percent ervan zijn licentiaten. Er is dus een enorme wanverhouding tussen vraag en aanbod. De cijfers van de Planingscommissie – deze cijfers werden nog niet officieel bekendgemaakt – ramen de jaarlijkse nood aan kinesitherapeuten op 120 tot 180 afgestudeerden. Naast deze gegevens moet de wet-Diegenant worden gelegd. Die wet schrijft voor dat er een vierjarige opleiding moet worden voorzien.

In de hoorzitting werden argumenten aangebracht om de opleiding zowel aan de hogescholen als aan de universiteiten te handhaven. Men kan die argumenten op gelijke hoogte plaatsen. Het is nogal evident dat geen van beide instellingen voor een tweesporenbeleid pleit. Dat zou hen immers onmiddellijk in het verliezende kamp plaatsen. Vanuit tactisch oogpunt is hun opstelling dan ook logisch.

Bij de besprekingen van dit dossier zijn we vertrokken vanuit twee uitgangspunten : enerzijds is er het principe dat de instroom op drastische wijze moet worden beperkt en dat er moet worden gesnoeid in het aantal opleidingen, anderzijds moet er ruimte komen voor zowel universitaire als hogeschoolopleidingen. Als men deze elementen op een rijtje zet, dan beseft men dat er niet veel ruimte overblijft. We zijn ons daarvan bewust. Ik nodig de commissarissen uit om dit dossier op een realistische en pragmatische wijze aan te pakken. Tot zover deze uiteenzetting, ter aanvulling bij dit debat.

Mijnheer Vandenbroeke, u brengt weinig waardering op voor uw collega's-parlementsleden. U hebt het enkel over schaduwministers. Dat zijn toch geen lieve woorden.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de voorbije weken wist de minister blijkbaar niet goed meer op welk been hij moest dansen. Dat geldt zowel voor de problematiek van de opleiding kinesitherapie, als voor de toelatingsproef die vandaag de numerus clausus is geworden.

Uw eerste voorstel kwam erop neer dat het moest afgelopen zijn met een tweesporenopleiding. Ongeveer iedereen was het erover eens dat het geen zin meer had om zowel aan de hogescholen als aan de universiteiten opleidingen te verstrekken die tot dezelfde beroepsbekwaamheid leidden. Dat was een terecht besluit.

Gezien de zending van de hogescholen en uitgaande van uw opvatting dat kinesitherapie in de eerste plaats een beroepsopleiding is, had u het plan opgevat de vierjarige opleiding toe te vertrouwen aan de hogescholen, dit met de mogelijkheid om een universitaire bovenbouw te handhaven. Dat laatste moest de mogelijkheid bieden om een meer wetenschappelijke opleiding te verschaffen of om mensen voor te bereiden op een job in het onderwijs. Daarin schulde een zekere logica die op onze steun kon rekenen. We schaarden ons dan ook achter deze gedachtegang.

Met de voorliggende beslissing is die logica volledig verdwenen. Het woord koehandel is hier al gevallen : dit is inderdaad op gesjacher uitgedraaid.

Mijn vraag is dan ook : wat blijft er nog over van de logica die in het eerste voorstel wel degelijk aan-

Van Hauthem

wezig was ? Als dit voorstel logisch is, dan was uw eerste versie onlogisch. Iedereen vond de tweesporenopleiding eigenlijk onzinnig, nonsens. Ze moest verdwijnen. Wel, ze verdwijnt niet, ze blijft bestaan.

Ook de verwarring blijft bestaan. Men heeft na vier jaar opleiding, zowel aan de hogeschool als aan de universiteit, dezelfde finaliteit, maar met een ander curriculum. In die zin heeft de heer Sannen gelijk. We gaan terug naar een maatschappelijk hogere waardering voor de universitaire opleiding. De kinesisten uit de hogescholen zullen als tweederangs worden beschouwd. Deze beslissing is dus onzinnig.

Weet u wat zo erg en zo ergerlijk is ? Dat u, mijnheer de minister, weet dat dit onzinnig is. Dat u, mijnheer de voorzitter, weet dat dit onzinnig is. Nog erger is dat de heer Sarens weet dat dit een onzinnige oplossing is, dat mevrouw Merckx weet dat dit een onzinnige oplossing is, en dat de heer Swinnen weet dat dit een onzinnige oplossing is. Iedereen weet dat dit een onzinnige oplossing is, dat de logica compleet zoek is.

We hebben hier een hoorzitting gehad. Die hoorzitting gebruiken om te beweren dat deze oplossing de goede is, vind ik, met permissie gezegd, pervers. Eigenlijk is er niets opgelost, mijnheer de minister. U bent gezwicht voor de CVP.

Eén zaak is wel opgelost, met name de homogeniteit tussen de partners.

De heer Freddy Sarens : Dat is toch niet onbelangrijk.

De heer Joris Van Hauthem : Dat is niet onbelangrijk, mijnheer Sarens. Maar wat heeft dit nog met onderwijsbeleid te maken ? Niets ! Wat staat hier centraal ? De student ? Vergeet het maar ! De opleiding ? Vergeet het maar ! Wat hier centraal staat, u hebt het zelf toegegeven, is het realisme, het pragmatisme, de belangengroepen en vooral het evenwicht tussen de zuilen enerzijds en het evenwicht tussen universiteiten en hogescholen anderzijds.

Met deze oplossing, mijnheer de minister, bewijst u niet alleen de opleiding kinesitherapie in het algemeen, maar ook de hogescholen zelf een bijzonder slechte dienst. Ze vragen zich terecht af welke plaats ze nog zullen krijgen in het onderwijslandschap. Het resultaat is dat niemand tevreden is en iedereen gezien heeft dat de oude Belgische poli-

tieke gewoonten simpelweg worden overgenomen. Ik kan me moeilijk verzoenen met dit feit. Wat denkt de SP hier eigenlijk over ?

Het tweede element dat ik even wil aanhalen, is de numerus clausus. We stellen vast dat hiermee de toelatingsproef volledig van de tafel wordt geveegd. Wat me in dit dossier vooral ergert, is dat u naar de pijpen danst van de federale overheid. We hebben allemaal eens goed gelachen, hier in de commissie en ook in de plenaire vergadering, toen u het over uw federale collega Colla had. U gebruikte weinig fraaie bewoordingen voor zijn beleid. We hebben allemaal eens goed gelachen. We hebben nadien nog eens gelachen bij het lezen van de Handelingen.

Daar blijft het echter bij. U neemt akte van wat op federaal vlak gebeurt. De beslissingen, die daar zonder enig overleg met de gemeenschappen worden getroffen, dat zijn dictaten, die slikt u zomaar. Op federaal vlak raakt men niet uit de problemen, op geen enkel gebied. Wat doet men dan ? Men kiest de gemakkelijkste weg : de gemeenschappen moeten het maar oplossen. Voor zoveel gebrek aan inzicht, mijnheer de minister, kunnen we bijzonder weinig respect opbrengen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Klopt het dat de interpellaties over de numerus clausus verwezen zijn naar de plenaire vergadering ?

De voorzitter : Inderdaad, die staan op de agenda de eerste dinsdag na het reces.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil even de voorgeschiedenis in herinnering brengen.

Over dit dossier werden twee totaal verschillende visies ontwikkeld. Allebei vertoonden ze enige corporatistische kenmerken. Enerzijds was er de visie van de universiteiten. Zij wilden de opleiding definitief voor zichzelf opeisen. Ze eisten ook dat de opleiding vier jaar in beslag zou nemen. Als ik de interpellaties goed heb begrepen waren de heren De Groot en Vandenbroeke namens hun fractie eenduidig voor die visie te vinden.

Anderzijds was er de visie van de hogescholen. Ze eisten op grond van missiedefinities de opleiding exclusief voor zich op. Ik blijf erbij dat het oorspronkelijke voorstel logisch was. De universitei-

Van den Bossche

ten, met de VUB en de KU Leuven op kop, hebben die oplossing als gekken bestreden via alle mogelijk lobbywerk. De kandidaturen werden plots o zo belangrijk. Ze gaven zagezegd, zonder dat ooit aan te tonen, meer garantie op een degelijke opleiding dan de hogescholen.

Er staan dus twee thesissen tegenover elkaar. Ik begrijp echter de heer De Groot niet meer. Ik was niet aanwezig op de hoorzittingen, maar heb wel gelezen wat achteraf werd gepubliceerd, en ik citeer : de heer De Groot merkt op dat de wet-Diegenant ruimte laat voor de organisatie van de opleiding aan de universiteiten en aan de hogescholen, maar bij wijze van compromis zou hij kunnen aanvaarden dat er twee opleidingen universiteiten en hogescholen en twee verschillende statuten zouden bestaan. Het RIZIV voorziet nu reeds in een erkenning A en een erkenning B. Hoe denken de betrokkenen hier over ? Einde citaat. Ik wil niet te veel belang hechten aan deze vraag van de heer De Groot, ik citeer ze alleen even.

Vervolgens is er de factor tijd in combinatie met de wet-Diegenant. Het Arbitragehof, zetelend als grondwettelijk hof, heeft aangaande de wet-Diegenant beslist dat de federale regering en het federale parlement, uitgaande van de volksgezondheid, de duur van een studie mochten opleggen. Het Arbitragehof stelt dat vanaf 1 september dit jaar er niemand meer in een driejarige opleiding kan worden opgeleid en zo enige beroepsbekwaamheid kan verwerven. Derhalve wordt vanaf 1 september die opleiding zonder voorwerp. Dit zorgt ervoor dat een verderzetten van het conflict er dus niet komt met een decreet. De omissie van een initiatief heeft tot gevolg dat er een beslissing wordt genomen, namelijk dat de HOBUS-scholen verdwijnen van het veld. Het niet beslissen impliceerde een beslissing, waar trouwens in sommige universiteiten op werd gespeculeerd. Ze hebben dit nooit gezegd, maar intern waren ze wel slim genoeg om te weten dat dit een beslissing inhield. Dit betekende dus dat de vaststelling dat het conflict huizen-groot was, tegelijk een eenduidige keuze meebracht die zeker tegenstrijdig is met elke aanwezigheid van hogescholen in die opleiding.

Ten derde is er de contingentering. Dit betekent dat de aantallen studenten op een meer dramatische wijze worden beïnvloed dan bij de studenten geneeskunde. Dit is trouwens de reden waarom in dit veld meer initiatieven waren dan in de geneeskunde. Er waren twaalf initiatieven : negen van het HOBUS-type en drie van het universitaire type. Bij

de geneeskunde gaat het om het halveren van de studentenstroom, maar hier om het terugbrengen tot een vijfde of een zesde van de studentenstroom, dit naar gelang de federale beslissing van de ministerraad op advies van de proclamatiecommissie. De cijfers werden reeds geciteerd door de heer Sarens : 300 of 200 op federaal vlak, wat 180 of 120 betekent op Vlaams vlak. Dat betekent dat ongeacht de oplossing, er in tegenstelling tot bij geneeskunde ook hier nog eens een ingreep diende te gebeuren in het aantal keren dat die studierichting werd aangeboden. Men moet de opleiding aanbieden, dit moet financieerbaar blijven en er moet een draagvlak zijn om de opleiding te kunnen uitbouwen.

In dit conflict werd voor een oplossing gekozen die niet de zuivere logica heeft van de eerste oplossing, dat geef ik toe aan de interpellanten. Ik zal de laatste zijn om iets anders te vertellen, wanneer dan ook. Maar deze oplossing heeft wel als verdienste dat het het conflict ten gronde heeft opgelost. Het conflict was niet alleen bij de universiteiten aanwezig, maar ook in alle fracties, zowel van meerderheid als van minderheid. Dit was ook zo bij degenen die zich eenduidig hebben uitgesproken, al was dat misschien na een stemming binnen de fractie. Het voorbeeld werd in publieke zitting gegeven door mevrouw Merckx die voorlas uit de briefwisseling van een achtbare collega.

De heer Etienne De Groot : Dat bewijst dat we een democratische partij zijn. Een persoon of een aantal mensen kunnen een stelling er immers voordrukken.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer De Groot, ik stel mij in deze discussie niet polemisch op. Ik zeg alleen dat er over alle partijen heen een discussie was tussen deze twee strekkingen. Ik vind dit niet onheus en koppel daar geen negatieve dingen aan vast. Men moet er dan wel mee stoppen om te doen alsof er enkel duivels en engelen zijn. Het getuigt niet van intellectuele grootheid om op dergelijke momenten wit-zwart te denken. Ik zeg u enkel dat het conflict in alle fracties aanwezig was.

De zuivere oplossing was met andere woorden niet bereikbaar. De kloof tussen degenen die een universitaire opleiding wensten en zij die zegden dat het een HOBUS-opleiding moest zijn, was te groot. Deze laatsten waren dan wel voorstander van een opleiding waarbij de universiteiten enige verdienste zouden hebben, door sommigen na het behalen van een beroepsbekwaamheid meer wetenschappelijk te oriënteren of meer onderwijsbekwaamheden bij te brengen.

Van den Bossche

Blijkbaar was dit door de mate waarin de stellingen zijn geprofileerd, niet haalbaar.

Ik vind het essentieel dat de hogescholen een primordiale rol spelen in de opleiding kinesitherapie. De VLIR heeft trouwens zelf de respectieve miseries van het HOBU en van het universitair onderwijs onderschreven. De universiteiten hebben echter de neiging dit telkens te vergeten als het tegen hun belangen indruist. Het zou dus absoluut verkeerd zijn geweest om geen initiatief te nemen. Daarmee zou ik ten onrechte volledig toegeven aan de eisen van de universiteiten.

Ik geef toe dat dit een compromisoplossing is. Ik vind dat trouwens ook niet zo een probleem. Het verbaast me dat de heer Vandembroeke dat vreselijk vindt. Ook in de nieuwe politieke cultuur moeten we via overleg tot een consensus proberen te komen. Willen we een louter conflictmodel, of willen we vanuit conflicten tot compromissen komen? Deze hebben dan wel het nadeel dat ze compromissen zijn, maar ook het voordeel dat ze een leefbare situatie creëren.

Ons onderwijssysteem is gegroeid via een hele reeks van conflicten. Die evolutie stopt vandaag niet; ze gaat door. We hebben momenteel een evenwicht bereikt tussen staatsinterventie en vrijheid. Hiermee zijn we een voorbeeld voor tal van andere landen.

In een periode van twintig jaar hebben we een federaliseringsproces gekend. Uiteraard moesten hiervoor compromissen worden gesloten. Natuurlijk hebben deze alle slechte eigenschappen die eigen zijn aan compromissen. We kunnen echter niet ontkennen dat ze stappen waren in de goede richting. In het Frans noemt men dit *l'art du possible*.

De heer De Groot heeft zelf gezegd dat hij bij wijze van compromis zou kunnen aanvaarden dat er twee opleidingen – universiteit en hogeschool – zouden bestaan. Dit is precies zo een compromis. Dit is in het verleden trouwens al gebeurd.

De heer Etienne De Groot : Er is een essentieel verschil.

De heer Ludo Sannen : Het werd afgewezen.

Minister Luc Van den Bossche : Het werd door beide partijen afgewezen. De twee kampen waren

onverzoenbaar. Ik heb trouwens grote vragen bij de deskundigheid waarmee dit is gebeurd. De voorzitter van de VLIR is hier geweest. Ik respecteer die man enorm. Iedereen is het erover eens dat hij wijs en verstandig is. Er bleek echter dat men hier de doorlichting door een inspecteur-generaal hanteerde, terwijl men moest toegeven dat men die eigenlijk niet eens had gelezen. Men wist het alleen maar van horen zeggen. Dit illustreert hoe het debat werd gevoerd. Van beide kanten werden doodoeners gehanteerd. De heer Vandembroeke zou beter ook daar eens wat kritiek op geven.

Het Vlaams Parlement moet ook niet doen alsof het uit de lucht komt vallen. Voor de toegepaste economie gaat het hier om een zeer merkwaardige geschiedenis. In de jaren dertig is men in Leuven het snelst geweest. De universiteit heeft toen de toegepaste economie binnengehaald uit een systeem van hoger onderwijs buiten de universiteit – toen nog NUHO genoemd, niet-universitair hoger onderwijs. Anderen zijn later gevolgd. Het laatste is het historische compromis over Limburg, waarvan ik altijd heb gezegd dat dit op een intellectueel zwak moment werd afgesloten, maar dat wel werd gesteund door vier partijen. De EHL werd geïncorporeerd in het LUC. Gebeurde dit omwille van de hoge kwaliteit van de EHL? Ik begeef me misschien op glad ijs, maar ik vraag me af of men bij een eventuele kwaliteitsvergelijking niet was uitgekomen bij de EHSAL in Brussel.

Wat heeft men gedaan bij het HOBU-decreet? Geconfronteerd met de twee opleidingen, heeft niemand in dit parlement ervoor gepleit om een van beide af te schaffen. Men heeft geprobeerd om een compromis met de werkelijkheid af te sluiten. Men heeft gezegd dat het civiel effect van beide diploma's – universitair en HOBU – identiek is.

In 1991 vond de expansie van de universiteiten niet plaats met mijn steun, maar met de steun van dezelfde vier partijen. Er werd iets gegeven aan Antwerpen en Limburg: was dat een oefening van grote wijsheid in het denken over die ene ruimte voor hoger onderwijs in Vlaanderen? Of was dit eerder een gezamenlijk lobbywerk van de vier partijen om meer Limburger of Antwerpenaar te zijn? Twee van die partijen zeggen vandaag dat ze nooit zo'n compromis zouden sluiten. Als partij moet men enige logica tentoonspreiden in zijn denken en moet men in het debat toch zijn eigen verleden kennen. *(Opmerkingen van de heer Karel De Gucht)*

Van den Bossche

In de VLD brandt nu plots de discussie los over confessionalisering en deconfessionalisering. Ik heb met genoeg de besluiten van het congres van de VLD gelezen. Ik merkte daar een grote invloed op van de heer De Gucht, vooral met betrekking tot het basisonderwijs. Mijnheer De Gucht, ik blijf uw redenering heel boeiend vinden en we zullen daar in de toekomst nog veel mee worden geconfronteerd. Ik begrijp wel het standpunt niet op het niveau van universiteiten en hoger onderwijs. De studenten en de professoren van de KU Leuven zijn niet meer katholiek. Hopelijk is dit nog wel het geval bij de inrichtende macht, maar dat kan ik niet nagaan. Studenten van de eerste kandidatuur van de VUB komen voor meer dan de helft uit het vrij onderwijs. In het HSO bezet het katholiek onderwijs meer dan zeventig procent. Maar er zijn geen tachtig procent katholieken meer in Vlaanderen. Dat zal zelfs de kardinaal niet betwisten.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de voorzitter, ik kan de stelling van de minister formeel weerleggen aan de hand van teksten die ik bij mij heb.

De voorzitter : U kunt dit doen in de repliek.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Het is een stap in de goede richting, mijnheer de minister, dat u de besluiten van het VLD-congres aandachtig hebt gelezen. Ze sluiten aan bij de benadering die wij hebben verdedigd bij het decreet over het basisonderwijs.

Het verontrust mij wel dat u deze redenering blijkbaar niet volledig hebt begrepen, of doet alsof. We hebben gezegd dat op basis van de neutraliteit, elke school die vrije keuze moet kunnen invullen, dit op voorwaarde dat de onderwijsinstelling aan bepaalde neutraliteitscriteria voldoet. We vragen dat deze inhoudelijk zouden worden gecontroleerd. Men kan daarover een sociologische discussie voeren, maar als men naar de Katholieke Universiteit Leuven kijkt, kan men moeilijk zeggen dat zij criteria respecteert die de neutraliteit waarborgen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : De neutraliteit wordt niet uitgebreid tot het hoger en universitair onderwijs. Zelfs in het secundair onderwijs – en hier zit ik niet op dezelfde lijn met het VLD-congres – vindt men de gekleurde van een bepaald net niet essentieel. Dit stel ik alleen vast, meer niet.

De grootste autonome hogeschool van Vlaanderen in Gent geeft quasi mathematisch het juiste beeld van de verdeling van de scholieren in het secundair onderwijs. Dit toont aan dat keuzes meer en meer door andere dingen worden bepaald dan door de vroegere verdelingen. Ik kan verwijzen naar de studie van professor Billiet die vaststelde dat 17 procent van de ouders in het secundair onderwijs een school kozen omwille van religieuze of ideologische overwegingen. Zes jaar later stelt men vast dat er maar 13,8 procent nog om die reden een keuze maakt.

De heer Karel De Gucht : Is het nu uw stelling dat artikel 24 niet geldt voor het hoger en universitair onderwijs ? Dit is een juridische vraag.

Minister Luc Van den Bossche : Mijn stelling is dat dit sociologisch werd ondergraven. Zoals gisteren werd geschreven, zal men evolueren naar één opleiding diergeneeskunde, één opleiding Afrikanistiek. In het aantal opleidingen zal uniciteit de trend zijn. Ook in hogescholen worden er eenmalige opleidingen aangeboden.

De heer Etienne De Groot : Ik zal straks aantonen dat die redenering niet geldt voor de kinesithérapie.

Minister Luc Van den Bossche : Daaraan twijfel ik niet, mijnheer de Groot. Ik zal niet wagen te verklaren dat men hier niet eenduidig een bepaalde universiteit moet verdedigen.

De heer Etienne De Groot : Om deze hele discussie van de baan te helpen, zou ik hier een tekst willen voorlezen. Ik wil er op wijzen dat het niet over een onderwijsprobleem, maar een probleem van volksgezondheid gaat. Sommige hier aanwezigen beseffen soms niet dat er terzake belangrijke ethische verschillen kunnen bestaan, waarover ieder zijn eigen gewetensovertuiging mag hebben.

Minister Luc Van den Bossche : Vooral bij kinesithérapie : telkens ze mij in het kruis nemen. Maar anders niet.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de minister, lacht u maar. Ik heb hier de cursus deontologie voor de kinesithérapeuten van de KU Leuven. Ik

De Groot

zal een deel van de inleiding citeren. De betrokken professor schrijft hier : de definitie die Stockman geeft, lijkt ons voldoende breed doch tevens voldoende begrensd. Deontologie is het wetenschappelijk zoeken vanuit de reflectie op de praktijk naar datgene wat men behoort te doen in het licht van de zedelijke waarden. Waarden en normen, deze laatste als concretisering van de waarden, zijn niet zomaar voor het rapen in de maatschappij. Het is evident dat men eerst een inzicht dient te krijgen in het wezen van de mens vooraleer men kan zeggen wat het goede is dat de mens dient na te streven. Men dient dus met andere woorden uit te gaan van een bepaald mensbeeld en – daaraan gebonden – van een bepaald maatschappijbeeld. Deontologie heeft dus rekening te houden met tijds- en plaatsgebonden factoren ; het mens- en maatschappijbeeld is anders in de twintigste eeuw dan in de zestiende eeuw en anders in België dan bij natuurlvolkeren. Regelmatige reflectie, correctie en herformulering zullen nodig zijn, zeker wanneer men spreekt over normen. Nieuwe evoluties in de medische wereld – prenatale diagnose, in vitro fertilisatie, sterilisatie, euthanasie, transplantaties – verplichten deontologie om steeds te herdenken. De normenethiek zal dikwijls niet voldoende gedifferentieerd zijn en dreigt door de snelle evolutie ook snel achterhaald te zijn. Een goed begrepen situatie-ethiek speelt beter in op de concrete situatie, doch vergt een volwassen en goedgevormd geweten. De deontologie kan hierbij een bijdrage leveren, door de ethische onderste grenzen van het menselijk handelen te blijven aanreiken en tevens oriëntaties aan te geven voor ethisch complexe handelingssituaties. Ethische commissies dienen zich niet alleen te beperken tot de casuïstiek, doch dienen tevens impulsen te geven en promoverend op te treden voor het uitbouwen van de ethische gevoeligheid voor de totaliteit van het menselijk handelen. Het zal reeds duidelijk zijn dat een cursus deontologie voor de kinesitherapeut geen ethisch receptenboek kan zijn, doch veeleer een probleemstelling en het aanbieden van reflectiematerie van het correct handelen in de kinesithérapie. Men dient er zich tevens van bewust te zijn dat een dergelijke cursus altijd vanuit een bepaalde visie geschreven is. Men kan niet over waarden spreken zonder zelf duidelijk bepaalde waarden te huldigen. Deze cursus is geschreven vanuit een christelijke visie. Einde citaat.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, dit citaat haalt de redenering van de heer De Groot in feite onderuit. De auteur verklaart immers duidelijk dat het niet over een normenethiek, maar over

een situatie-ethiek gaat, en dat iedereen die het over deontologie heeft, sowieso vanuit waarden spreekt. Neutraliteit bestaat in dit geval immers niet. Maar tevens zegt hij dat ieder individu dat medisch handelt, in de uitoefening van de praktijk vanuit zijn eigen normen en waarden een situatie-ethiek zal moeten hanteren, en dat het onmogelijk is één bepaalde richting op te leggen.

De heer Etienne De Groot : Ik heb niet beweerd dat er neutrale waarden zijn. Ik heb gezegd dat iedere student de mogelijkheid moet krijgen om een opleiding te volgen in de zin van zijn overtuiging. Iedere universiteit moet eveneens de mogelijkheid hebben om haar ethische waarden door te geven. Dat is dus geen tegenspraak. Ik wil slechts aantonen dat de minister het bij het verkeerde eind heeft als hij beweert dat kinesithérapie, filosofie en religie niets met elkaar te maken hebben. Meer dan in andere sectoren is precies in de gezondheidszorg de waardenbeleving en de gewetensovertuiging van belang. Dat geldt zowel voor zorgverstrekkers, docenten, patiënten als voor studenten. Als er één plaats is waar soms conflicten kunnen bestaan rond punten die ik hier heb opgesomd, dan is het precies in de gezondheidszorg. Dat is de basis voor mijn betoog, en in dat licht vraag ik respect voor zowel gelovigen als vrijzinnigen. Dat respect wordt door dit compromis doorbroken.

Minister Luc Van den Bossche : U citeerde daarnet uitvoerig professor Etienne Vermeersch. De oplossing die deze naar voren brengt, bestaat erin dat de KU Leuven en de RUG deze opleiding moeten aanbieden, niet de VUB.

De heer Etienne De Groot : Dat is me bekend.

Minister Luc Van den Bossche : Dat weet ik, maar niet alle commissieleden weten dat. Ik wou ze daarom even inlichten. Ten eerste zie ik niet in waarom mijn heidense knie anders behandeld zou worden dan de christelijke knie van de voorzitter. Ik hoop in beide gevallen dat hij ook mag oefenen op zon- en religieuze feestdagen, mocht zijn poot er slecht aan toe zijn.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de minister, wat u nu zegt is een belediging voor de kinesithérapie.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer De Groot, uw terminologie was evenmin erg verheffend. U moet nu dus geen gevoeligheid voorhouden. Maar als u dat echt wilt, dan zoudt u kunnen voorstellen dat een cursus deontologie aan de verschillende universiteiten wordt ingericht. U gaat

Van den Bossche

toch niet beweren dat er bij het aanleren van behandelingsmethoden veel waarden te pas komen. Maar als u nu struikelt over de deontologie, dan wil ik daar, mocht het nodig blijken, nog wel een oplossing voor vinden.

De waarheid is dat hier het corporatisme van sommige universiteiten zwaar doorweegt en dat die hier een soort belangengemeenschap proberen uit te bouwen. Die universiteiten denken met een dergelijk behoud vollediger te zijn. Onjuist, want volledige universiteiten bestaan niet meer. Overigens moet ik u stellig tegenspreken dat ooit aan ook maar één rector of wie dan ook werd meegedeeld dat, na het eenmalig ingangsexamen, de ene naar de universiteit en de andere naar de hogeschool zou moeten gaan. Er is integendeel altijd gezegd dat er een vrije keuze zou zijn. De heer Sannen heeft in dit verband terecht op sommige mogelijke gevaren gewezen. Daar kom ik later op terug.

Maar dit is iets wat er zomaar wordt bijgesleurd, net zoals men bij het eerste voorstel erbij sleurde dat de universiteiten alles verloren. Men heeft enigszins de neiging om te liegen teneinde het dossier er voor de universiteiten beter te doen uitzien. Dat is volgens mij niet de goede methode voor deze discussie. Zoals de heer Sannen reeds heeft aangehaald, zijn er natuurlijk wel risico's. Er is de vraag over dat ene identieke ingangsexamen, dat echter het grote voordeel heeft dat de diploma's dezelfde zijn en hetzelfde civiel effect zullen hebben. Ik geef toe dat we tot op heden nog niet kunnen antwoorden in welke mate studenten toch een universitair boven een HOBU-diploma zullen verkiezen. Dit is de risicofactor in het huidige besluit.

Dat is trouwens de reden waarom we ook de regionale spreiding, die steeds belangrijker blijkt te zijn bij de keuze van de instelling, in het oog hebben gehouden bij de combinatie van de universiteit met de drie hogescholen. Maar ik onderken in alle intellectuele eerlijkheid het risico dat u situeert. Daarover hebben we trouwens openlijk met de universiteiten en de hogescholen gesproken. De uiteindelijke beoordeling zal echter afhangen van de kwaliteit die elkeen aanbiedt. Kwaliteit is immers een dagelijks proces. Als overheid hebben we hierop maar één soort bewaking : de doorlichting of visitatie. Al de rest is eigen bewaking. De uiteindelijke toets zal daarom de arbeidsmarkt zijn, waar zal worden bepaald of beide diploma's valabel zijn, of dat er slechts één valabel is dan wel dat ze een verschillende validiteit hebben. Momenteel merk ik bijvoorbeeld al dat de ziekenhuizen tradi-

tioneel de voorkeur geven aan HOBU-gediplomeerden. Over de vraag of dit een terechte keuze is, spreek ik me niet uit.

Mijnheer De Groot, ik ben niet deskundig inzake volksgezondheid en zal daarover dan ook niet met u in discussie treden. Ik constateer alleen deze voorkeur en hoop dan dat ziekenhuizen nog steeds uitgaan van een bekommernis om de volksgezondheid. Dit is een axiomatische hoop en u kunt net het tegenovergestelde beweren.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de minister, wat u nu vaststelt, is niet meer dan normaal, aangezien 80 percent van de afgestudeerden in deze richting, gegradueerden zijn en slechts 20 percent licentiaten.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer De Groot, ik hecht daar op zich geen waarde aan. Ik stel dit gewoon vast. Maar ik neem eveneens notie van de nogal hautaine beweringen dat de hogeschoolopleidingen niets waard zouden zijn, iets wat ook u in uw interpellatie hebt beweerd.

De heer Etienne De Groot : Kijk maar naar het visitatierapport.

Minister Luc Van den Bossche : Maar dat visitatierapport zegt daar niets over. Was u maar aanwezig geweest toen de heer Smets hier aan het woord was. Dan zou u hier nu wel anders spreken.

Ik ben trouwens de eerste om hier een nuance te maken tussen zuivere redeneringen en redeneringen op grond van compromissen. Maar als de oppositie beweert hierin constructief te willen zijn, dan zou ze ook de neiging moeten vertonen om de nuances te leggen en te aanvaarden. Na inspecteur-generaal Smets te hebben gehoord, kan men niet zeggen dat de doorlichting eenduidig negatief was, zoals de universiteiten schreven. Dat vind ik beleedigend voor het hele onderwijs buiten de universiteit.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de minister, aangezien u mijn teksten zo goed kent, zult u zich ook nog wel herinneren dat ik altijd heb gesteld dat ik steeds goed heb samengewerkt met zowel gegradueerden als met licentiaten.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is juist.

De heer Etienne De Groot : Een gebrek aan differentiatie kan mij dus niet worden verweten. Ik wil er u ook op wijzen dat wat de heer Smets heeft gezegd, niet helemaal overeenkomt met wat in het

De Groot

visitatierapport staat. Hij heeft in de hoorzitting een belangrijke nuance aangebracht bij de geschreven tekst.

Minister Luc Van den Bossche : Hij heeft de evolutie na de doorlichting geschetst. Hij heeft zijn tekst – voorzover ik weet en kan lezen, want ik was daar immers niet bij – niet verlaten.

De heer Etienne De Groot : Maar wel afgezwakt.

Minister Luc Van den Bossche : Hij heeft zijn tekst niet verlaten, maar er wel aan toegevoegd wat er is gebeurd nadat hij hem had opgesteld. Ook dat is logisch. Dat is precies de bedoeling van doorlichting, ook met het oog op de secundaire scholen. Een doorlichting wordt overgemaakt met de uitnodiging er gevolg aan te geven. De opdracht van de inspectie en van de inspecteur-generaal is precies dat gevolg na te gaan.

Dat gebeurt ook bij secundaire scholen. Daarover werd twee jaar geleden een verslag opgemaakt. Naar aanleiding daarvan zal in die twee jaar, via afspraken, een en ander zijn geremedieerd, wat men dan ook controleert. Doorlichting moet dus helpen om beter te functioneren, meer niet. En dat heeft de heer Smets wel gezegd.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, ik vraag mij af of wij het spel van die doorlichting niet te sterk spelen. Dit wordt natuurlijk aangehaald vanuit een bepaalde invalshoek van de universiteiten, maar ik heb daar ontzettend veel moeite mee. Ik vind echter dat u – als minister – daar niet mag op ingaan, vermits het een doorlichting betreft van een opleiding die wordt afgeschaft.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is juist.

De heer Ludo Sannen : In die zin vind ik onze vergelijking een vertekening van deze discussie. We doen daardoor onrecht aan een nieuwe opleiding die nu wordt opgericht.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is juist en dat wou ik er trouwens zelf nog aan toevoegen, maar u was mij te snel af.

Ik denk dat de meeste vragen zijn beantwoord. Ik zal nog even ingaan op wat de heer Vandembroeke zei over kwaliteitszorg en evenwicht. Ik heb u gezegd dat de regionale spreiding heel belangrijk is als men in het kader van een compromis twee vierjarige opleidingen aanvaardt. Ik verheug me geens-

zins over die twee vierjarige opleidingen, daar wens ik heel duidelijk in te zijn. Ik zeg alleen dat, indien ik geen ontwerp van decreet had gemaakt, er een totaal tegenovergestelde beslissing zou zijn genomen, namelijk alleen een opleiding aan de universiteiten. Zoiets is tegenstrijdig met elke mis-siedefinitie.

Wat de kwaliteitszorg betreft, zal ik hier niet beweren dat de KU Leuven met kop en schouders boven alle andere universiteiten uit de visitatie kwam.

De opleiding aan de VUB werd op een aantal punten al sterk naar voren geschoven. De drie universiteiten lagen al dicht bij elkaar. Er zijn geen punten gegeven. Ik wil ook geen klassering maken. Geen van de drie werd gedeprecieerd. In andere gevallen gebeurt dat wel. We moeten eerlijk zijn tegen elkaar. De drie hogescholen die weerhouden werden, zijn vrij goed uit het verslag van inspecteur-generaal Smets gekomen. Er is zeker geen anti-kwaliteitskeuze gemaakt. Er was ook geen echt objectieve rangschikking van de universiteiten. Zij waren elkaar minstens waard.

Ik heb al verschillende keren gezegd dat ik de numerus clausus in geen geval in Gingelom aangekondigd heb. Hij is wel vermeld geweest in Gingelom. De pers heeft toen blijkbaar beter gewerkt dan anders. Ik heb voordien al aangekondigd dat we tot een numerus clausus zouden overgaan. Eén universiteit is met de uitverkoop begonnen, maar die heeft het stilgehouden. Een andere universiteit heeft het uitgebracht en is daar in de fout gegaan. Die heeft ook gedacht hoe de toelatingsproef te kunnen ontwijken. Weer een andere universiteit is zo dom geweest om een en ander publiek te maken.

De voorzitter : Ik zou willen vragen om de numerus clausus hier niet te bespreken. Dit debat is aan de orde in de plenaire zitting na het paasreces.

Minister Luc Van den Bossche : In het geheel van het spanningsveld, met twee thesissen die tegen elkaar ingingen en die niet van mijn redenering wilden weten, gezien de factor tijd en gezien de contingentering, bleef er niets anders over dan op te treden en te zoeken naar een vorm van akkoord.

Een decreet moet een meerderheid in het parlement hebben. In dit geval hebben we heel veel contact gehad met de parlementsleden. Minister Martens heeft hier niet meegespeeld, de parlementsleden wel. U zou zich moeten verheugen. Nadat de lobbygroepen hun werk hier zijn komen etaleren,

Van den Bossche

hebben zij bij de parlementsleden hun werk voortgezet. Die hebben in eer en geweten verschillende stellingen ingenomen.

Een decreet behoeft een meerderheid. Gezien de drie elementen die ik voordien aangehaald heb, is er een eerbaar compromis uit de bus gekomen. Ik vind dat het minder verdedigbaar is dan de zuivere stelling. Wie een beetje geschiedenis kent, weet dat het niet de laatste keer zal zijn dat men uiteindelijk een compromis bekommt. Zolang het mogelijk is om kwaliteit te genereren, gaat het om een eerbaar compromis dat de volksgezondheid en het onderwijs ten goede komt.

Ik ben het eens met de heer De Groot, en ik wil eraan toevoegen dat de controle op de kwaliteit wel degelijk zeer strikt moet worden gehandhaafd. Ik stel me daar persoonlijk vragen bij. Moet ons controlemechanisme op kwaliteit van het aanbod niet uitgebreid worden? Dit geldt niet alleen voor deze opleiding maar ook voor andere opleidingen.

Doctoraten kan men aan elke universiteit behalen, niet alleen aan de KU Leuven. Ook de HOBU-studenten kunnen een doctoraat behalen. Ik geef u een voorbeeld van een opleiding die niet bestaat aan een universiteit, waarbij men toch een doctoraat kan behalen. Zo is er in het HOBU een opleiding vertaler-tolk waarbij men aan een van de universiteiten een doctoraat haalt. Uiteindelijk zal slechts een beperkte groep een doctoraat halen omdat de afzetmarkt uitermate beperkt is.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Ik heb altijd bewondering gehad voor uw capaciteiten als advocaat. U hebt mij toch niet van de eerbaarheid van dit compromis kunnen overtuigen. Het betekent een belangrijke stap achteruit in het ontwikkelen van een visie. U goochelt altijd met die zogenaamde missie.

U sluit twee waardevolle opleidingen op universitair niveau, enkel en alleen op grond van wat u de missie noemt van de universiteit en van de hogeschool. Uw missiebeginsel voor deze beroepsopleidingen vindt men enkel terug in het hoger onderwijs van het korte type.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is niet waar. Er zijn immers twee definities afgesproken. De VLIR heeft die twee definities goedgekeurd en heeft er zelfs op aangedrongen dat er verschillende definities zouden zijn.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Ik ken die twee definities wel. Zelfs indien u gelijk zou hebben, moet u daaruit besluiten dat ook tandartsen, omnipraktici en apothekers aan de hogeschool moeten worden opgeleid. Dat zijn tenslotte ook beroepsopleidingen. Ik denk dat ik de onredelijkheid van deze visie heb aangetoond. Ze is vooral onredelijk omdat de kinesitherapeut door de wet-Diegenant op een hoger niveau komt, een hogere graad van autonomie krijgt en wordt ingeschakeld in de medische sfeer. Dit kan niemand ontkennen. Dit zijn nieuwe feiten. Het gaat hier over gezondheidszorg en volksgezondheid.

Minister Luc Van den Bossche : Het zijn opleidingen van vier jaar.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de minister, ik begrijp dat als men zich al jaren bezighoudt met allerlei discussies, directies, instellingen en inrichtende machten, men uiteindelijk het bos niet meer door de bomen ziet wanneer men met lobbywerk van universiteiten en hogescholen wordt geconfronteerd. Men probeert dan soms lukraak een oplossing door te drukken.

Het doet me verdriet als ik over kinesithérapie hoor spreken alsof het niets meer is dan wrijven over een poot. Men doet de kinesitherapeuten en een zich snel ontwikkelende wetenschappelijke discipline hiermee een groot onrecht aan. Ik wil nogmaals benadrukken dat ze in de nieuwe wetgeving een grote zelfstandigheid krijgen.

Minister Luc Van den Bossche : De vroedvrouwen krijgen dat ook. Zij volgen een opleiding van het korte type van drie jaar.

De heer Etienne De Groot : Bij wet is formeel voorzien dat ze bijvoorbeeld lid zijn van de provinciale geneeskundige commissies. Er is een heel nieuwe situatie ontstaan. U gaat artsen, tandartsen en apothekers hopelijk ook niet aan hogescholen opleiden, alhoewel ze toch ook een praktische beroepsopleiding volgen die zich onmiddellijk na de studie kan concretiseren in de uitoefening van een ambt.

De Groot

Mijnheer de minister, ik wil er ook op wijzen dat in het universiteitsdecreet van 12 juni 1991 lichamelijke opvoeding, motorische revalidatie en kinesitherapie ingeschreven zijn in studiepakketten die specifiek aan de universiteiten toebehoren. U heeft aan koehandel gedaan door audiologie toe te vertrouwen aan de universiteit van Gent, terwijl men dat in die pakketten niet voorziet.

Het verbaast me ook dat docenten motorische revalidatie enkel kunnen afstuderen aan de Katholieke Hogeschool. De structuur blijft daar bestaan. Men kan nu aan drie universiteiten aan wetenschappelijk onderzoek doen dat specifiek gericht is op motorische revalidatie in de kinesitherapie. Dat zal binnen enkele jaren niet meer kunnen. Er zullen dan enkel nog docenten zijn die aan de Katholieke Universiteit afstuderen. Een katholieke universiteit – voor mij is dat ook normaal – geeft een christelijke levensvisie of inspiratie mee. Ik herhaal nogmaals dat dit heel gevoelig ligt in de gezondheidszorg. U heeft niet geantwoord of u dit monopolie verantwoord vindt en of de rechten van vrijzinnigen en andersdenkenden hiermee worden geschonden.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : U weet dat ik meestal respect heb voor uw intelligentie. Het sofisme dat u vandaag aan de dag legt, is ook groot. Dit sofisme bevredigt me echter niet. U probeert natuurlijk uit te gaan van tegengestelde en onoverbrugbare visies. U moest dan ook een compromis vinden. U weet echter ook dat het niet gaat over twee tegengestelde visies. Het was de ene die de andere niet wilde, en het waren de anderen die wilden samenwerken. U moet dit nu niet aangrijpen om het compromis te verdedigen. Dat is het begin van uw sofistieke redenering, maar ik trap er niet in.

Ik weet trouwens dat compromissen soms nodig zijn om leefbaar te kunnen zijn. Compromissen zijn soms zelfs goed. Niemand heeft immers de waarheid in pacht. Ik denk dat uw eerste voorstel juist een compromis was. Nu maakt u ook een compromis – men kan alles zo noemen – maar dan wel een inspiratieloos compromis zonder visie en dat veel risico's inhoudt op conflictsituaties en een onzekere evolutie van de opleiding zelf. Ik betreur dat. Op een bepaald ogenblik hebben hier enkel nog belangen gespeeld, en niet de kwaliteit van de opleiding zelf. Ik ben het ermee eens dat deze vier opleidingen, met de nodige bewaking, kwalitatief wel zullen

volstaan. Wat de volksgezondheid betreft, is er niet onmiddellijk een gevaar.

Voor het Vlaams hoger onderwijsbeleid werd er nu een hypotheek gecreëerd. De verwijzing naar de toegepaste economische wetenschappen is misplaatst : niemand voelt zich gelukkig met de dubbelzinnige toestand. De waarde van de twee opleidingen in onze toegepaste economische wetenschappen werd in de loop van de geschiedenis door de samenleving erkend. Dat is zeker in de privé-sector zo, waar het onderscheid tussen universiteit en hoger onderwijs geen belangrijke rol speelt. Men selecteert er op basis van andere criteria. Ik denk echter niet dat een verkeerde situatie die in de loop der jaren is gegroeid, moet worden bestendigd door de creatie van een gelijksoortige toestand. Dat is nu precies wat er vandaag gebeurt. De toestand in verband met de toegepaste economische wetenschappen is onduidelijk. Nu creëren we nog een bijkomende onduidelijkheid.

De toestand van de toegepaste economische wetenschappen als argument gebruiken om dit als een goed compromis te bestempelen, is fout. Ik kan begrijpen dat u zegt dat er toen compromissen moesten worden afgesloten, en ook dat u vandaag compromissen moet afsluiten. Het verbaast me dat iemand die reeds zo lang het onderwijs onder zijn bevoegdheid heeft en die een grote dossierkennis en impact op het beleid heeft, vandaag volledig onderuitgaat.

U sprak over doctoreren. We moeten hier eerlijk over zijn : in theorie heeft u gelijk, maar ook de heer De Groot heeft erop gewezen dat het nogal evident is dat men slechts kan doctoreren aan die universiteit waar de nodige knowhow en infrastructuur aanwezig is. Ik heb hierbij geen enkel probleem met de levensbeschouwelijke invulling. Ik kan me best indenken dat iemand aan een Vlaamse autonome hogeschool doctoreert en daardoor toch niet zijn vrijzinnigheid verliest of zijn opvatting over de menselijke waarden anders invult. Een dergelijke situatie kan zelfs verrijkend werken.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u bereid bent om dit voorstel te laten amenderen, waardoor de kandidaturen aan de Katholieke Universiteit Leuven zouden verdwijnen. Dit zou dan uiteindelijk nog een behoorlijk resultaat opleveren.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb het met opzet

Vandenbroeke

niet over de inhoud maar over de wijze willen hebben waarop hier aan politiek wordt gedaan. Dit alles leidt tot een wel erg verregaande vorm van compromispolitiek. In zijn uitvoerig en gewaardeerd antwoord heeft de minister gesproken over de Volksunie die haar oppositierol en het conflictmodel blijkbaar verkiest boven een consensusmodel. Hij zei dat we moeten weten wat we willen. Natuurlijk moet een politicus proberen om een meerderheid te verwerven. Ik onderschrijf uw stelling dat aan politiek doen, l'art du possible is.

Daarover gaat het nu echter precies. We moeten eerlijk zijn : in uw situatie hebt u geen stem op overschot. De meerderheid telt in haar rangen 63 volksvertegenwoordigers, de oppositie 61. In een dergelijke situatie moet u zeer ver gaan bij de uitwerking van compromissen. Uit uw antwoord heb ik dan ook begrepen dat u – met minister Martens of anderen – mateloos veel hebt moeten overleggen om tegenstrijdige krachten te kunnen neutraliseren. Daardoor werd de positie van de minister erg verzwakt.

Ik wil ter afronding een vergelijking maken. Ik heb nog zeer goed de toestand gekend waarbij u zelf schaduwminister was van minister Coens. U was een goed schaduwminister. Er is in Vlaanderen niet een persoon die de onderwijssector zo goed kent als u. Iedereen zal dat erkennen. Het valt echter op dat vandaag de positie van de schaduwminister zwaar weegt. Dat zal ook de heer Sarens moeten toegeven. Het is onvermijdelijk dat men compromissen afsluit. Men moet absoluut die laatste stem en laatste wanklank neutraliseren. Op deze wijze wordt het wel erg moeilijk om een beleid uit te tekenen en om een visie in beleid om te zetten. Daar wilde ik toch nog even op wijzen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : De minister zegt eigenlijk dat er twee stellingen werden ingenomen, en dat dit de schuld van de universiteiten is omdat ze niet wilden plooiën. Dat is slechts ten dele juist. Het probleem ligt bij uw coalitiepartner : als die uw thesis had gevolgd, dan deed het er niet toe dat die twee stellingen leefden op het veld. Dan waren het de hogescholen geworden, zo eenvoudig is het.

De heer Sarens drukt hier zijn tevredenheid uit. Ik stel me daar vragen bij. Hij zegt dat de kwaliteitszorg verzekerd is, omdat er ook een universiteitsopleiding wordt gehandhaafd. Wat wil hij nu eigen-

lijk zeggen ? Ofwel zegt hij dat de kwaliteit zowel aan de universiteit als aan de hogescholen is gegarandeerd : in dat geval is er geen tweesporenopleiding nodig. Aangezien er wel een tweesporenopleiding blijft, zegt hij in feite dat enkel de universiteit de nodige kwaliteit kan leveren. Waarom is er anders nog een tweesporenopleiding nodig ?

Ik zeg dus : aangezien ze bestaat, betekent dat toch dat u een verschil in kwaliteit ziet.

U hebt gezegd, mijnheer de minister, dat u voor de hogescholen, die uw voorkeur wegdroegen, uit de brand gesleept hebt wat er uit de brand te slepen viel. Indien u geen beslissing had genomen, dan was de kine-opleiding helemaal uit de hogescholen verdwenen. Het komt erop neer dat u gered hebt wat er te redden viel.

We moeten eens nadenken over de toekomst. De heer Sannen heeft gelijk. Het gevaar dat steeds minder studenten zich inschrijven in de hogescholen is niet denkbeeldig. Daarbij komt nog de numerus clausus, maar dat is een ander debat. U hebt het voorbeeld gegeven van de universitaire ziekenhuizen. Die doen vaker een beroep op gegradueerden. De reden daarvoor is eenvoudig. Op honderd afgestudeerden zijn er nu eenmaal tachtig gegradueerden. Waarom bedraagt die verhouding tot nu toe tachtig-twintig ? Omdat men moest kiezen tussen een driejarige en een vierjarige opleiding. Tot op de dag van vandaag, dat zal nu veranderen, kreeg men met een driejarige studie dezelfde beroepskwalificatie als met een vierjarige studie. Het is nogal logisch dat men dan de kortste opleiding kiest.

Nu gaan we naar twee vierjarige opleidingen. De maatschappelijke waardering voor het universitaire diploma zal zeker hoger liggen. Ik vrees dan ook dat de universitaire instellingen op termijn met alle studenten gaan lopen. U hebt zelf toegegeven dat u dat gevaar onderkent. Als u op dit spoor verdergaat, kunt u niet meer redden wat er te redden valt. Uw eigenlijke bedoeling, de hogescholen te geven wat hen toekomt, zal volledig de mist ingaan.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik zou willen wijzen op het gevaar van deze regeling. Het gevaar zit hem eigenlijk, naast wat de heer De Groot heeft beschreven, in het feit dat u een precedent schept. In het kader van de rationalisatie van het universiteitsaanbod zal men zich binnen bepaalde richtingen, die nu alleen aan de universiteiten bestaan, de vraag stellen of een bepaalde opleiding moet wor-

De Gucht

den toebedeeld aan één enkele universiteit in plaats van aan meerdere. Deze regeling doet daarover een zeer gerichte uitspraak. Een unieke opleiding moet blijkbaar niet noodzakelijkerwijze aan een neutrale universiteit worden gegeven. Ze kan ook aan een vrije universiteit worden gegeven. Ik zie daarin geen lobbywerk voor een bepaalde universiteit.

Als men die redenering aankleeft, dan staan de KU Leuven en de VUB op hetzelfde niveau. Hetzelfde probleem stelt zich voor beide universiteiten. De vraag is inderdaad : als men een unieke opleiding heeft, wat moet men daar dan mee doen ? U maakt de keuze : een unieke opleiding kan ook aan een vrije universiteit.

Minister Luc Van den Bossche : Ik verwijs daarvoor naar het decreet van 1991. Volgens dat decreet worden al enkele unieke opleidingen toegewezen aan een vrije universiteit.

De heer Karel De Gucht : Dan is dat geen goed decreet. Ik vind uw optie voor een vrije universiteit verkeerd. Er zijn andere mogelijkheden. Unieke opleidingen zouden sowieso naar neutrale universiteiten kunnen gaan. Dat is in praktijk nogal moeilijk te verwezenlijken. Men zou ervoor kunnen zorgen dat er geen unieke opleidingen meer bestaan. Dit is wellicht een overdreven standpunt. Voor bepaalde aspecten moeten er wel degelijk unieke opleidingen kunnen zijn.

Een derde benadering is dat men voor unieke opleidingen een specifiek beheersmechanisme uitwerkt dat zelf de pluriformiteit van de maatschappij respecteert. Het kan aan een bepaalde opleiding aan een bepaalde universiteit worden geaffecteerd. Ik denk dat dit de enige weg is die in overeenstemming is met artikel 24 en met een bepaald aantal uitspraken van het Arbitragehof. Ik meen dat u rekening moet houden met deze precedentwerken, want u slaat een richting in die volgens mij totaal verkeerd en ongrondwettelijk is.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de minister, uit wat voorafgaat, stel ik vast dat er niet zomaar een compromis is bereikt, maar een compromis op een compromis. Dit werd u blijkbaar opgedrongen vanuit bepaalde CVP-belangengroepen. Ik betwijfel ten zeerste of dit compromis op een compromis zo eerbaar is als u beweert. Aangezien echter alles

al achter de coulissen is bekostigd tussen de CVP en de SP, denk ik niet dat we ons enige illusie moeten maken over de definitieve stemming. Ik vrees dan ook dat de vraag van de heer Sannen tevergeefs was.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van Den Bossche : Zowel in het universitair decreet van 1991 als in het HOBU-decreet van 1994 zijn een aantal unieke opleidingen aanwezig. Dit is geen weg die we nu inslaan. Hij bestond al en is gebaseerd op twee decreten uit het recente verleden. Het tweede daarvan werd met een veel grotere meerderheid goedgekeurd dan alleen door de partijen die toen aan de regering deelnamen : met ruim negentig procent van de stemmen. De wetgever heeft zich over dit probleem reeds herhaaldelijk uitgesproken. Ook in de VLIR zijn daarover uitvoerige discussies gevoerd, met dien verstande dat over opleidingen die maatschappelijk gevoelig zijn zoals geschiedenis en filosofie, geen discussie mogelijk is. Deze opleidingen kunnen nooit uniek zijn. In de VLIR zijn we het er tevens over eens dat de uniciteit de uitzondering is. Een soort monopoliepositie in een universiteit of een hogeschool in Vlaanderen mag maar met mondjesmaat voorkomen, zelfs als we rekening houden met de Europese concurrentie en met het openstellen van de grenzen. Deze weg bewandelen we al jaren. De redenering van de heer Dillemans volgt trouwens dezelfde weg.

Ik wens bovendien op te merken dat er nog geen rapport is. Er is wel een tussenstand, maar het rapport wordt pas op het einde van de opdracht van de heer Dillemans gemaakt.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren De Groot, Denys, De Gucht, Vandenbroeke, Van Dijck en Sannen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.49 uur.*